

**ΔΙΚΤΥΑ Π.Ε. – ΕΣΤΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΕΡΓΩΝ ΚΑΙ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ.
ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ «ΤΑ ΛΙΜΑΝΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»
Του ΚΠΕ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ.**

Άννα Σαββοπούλου, Εκπ/κος Β/μθιας Κλ.ΠΕ13 Πολιτικών Επιστημών, Μεταπτυχ. Τμήματος περιβάλλοντος Παν. Αιγαίου και Παν. Παντείου. Αναπληρώτρια υπεύθυνη ΚΠΕ Δραπετσώνας.

Εισαγωγή

Η συμμετοχή μας στην υλοποίηση ενός δικτύου Π.Ε. εξασφαλίζει την γνωριμία με περιβαλλοντικές συνιστώσες, ως προς την αξία τους, την συμβολή και επίδρασή τους στην κοινωνία, καθώς επίσης τον εντοπισμό των προβλημάτων και την εξεύρεση εναλλακτικών τρόπων λύσης.

Η εμπάθυνση στις παραμέτρους αυτές, δημιουργεί μια στενότερη σχέση αγάπης, η οποία οδηγεί σε αφύπνιση συνειδήσεων, για προστασία, διατήρηση, βιώσιμη διαχείριση και στη δημιουργία βάσης δεδομένων για τη συνολική αντιμετώπιση των κοινών περιβαλλοντικών προβλημάτων, στο πλαίσιο της προσπάθειας για μια βιώσιμη ανάπτυξη.

Η προσέγγιση, που γίνεται μέσα από το σχολείο μας ανοίγει ευκολότερα το δρόμο προς την τοπική κοινωνία. Το σχολείο, οι δάσκαλοι συμβάλλουν στην απόκτηση περιβαλλοντικής κουλτούρας, η οποία θα αποτελέσει το θεμέλιο λίθο για την αφύπνιση και ενεργοποίηση των πολιτών. Όντας ένα ζωντανό παράδειγμα για τις σημερινές και μελλοντικές γενιές, μπορεί να απαλύνει τα αντικρουόμενα συμφέροντα, να μειώσει τις αρνητικές στάσεις και συμπεριφορές έτσι ώστε να οδηγηθούμε σε μια πιο βιώσιμη διαχείριση.

Περιγραφή του δικτύου «Τα λιμάνια της Ελλάδας»

Το εκπαιδευτικό δίκτυο είναι αναγνωρισμένο, υποστηρίζεται από το ΥΠΕΠΘ Απόφ. 97563/Γ7/11-9-03 και απευθύνεται σε μαθητές Α/θμιας και Β/θμιας εκπ/σης. Η χρονική διάρκεια του δικτύου είναι 3ετής με ημερομηνία έναρξης 1-9-2003. Συνεργάτες στο δίκτυο είναι τα ΚΠΕ Καλαμάτας, Μακρινίτσας και Στυλίδας, 53 Δ/νσεις Α/θμιας και Β/θμιας εκπ/σης απ' όλη την Ελλάδα, το παν/μιο Πειραιά, ο ΟΛΠ, η Δ/ση Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής του ΥΕΝ και η Δ/ση Λιμενικής Αστυνομίας.

Το πρώτο χρόνο λειτουργίας δήλωσαν συμμετοχή 60 σχολεία απ' όλη την Ελλάδα. Η Συντονιστική Επιτροπή αποτελείται από: Ν.Ηλιάδη, υπεύθυνο του ΚΠΕΔ, Α. Σαββοπούλου, Αναπλ. Υπεύθυνη, Β.Τσελέντη, Αναπλ. Καθηγ. Παν. Πειραιά, Δ. Στροφύλα και Σ. Βασιλοπούλου, μέλη της Π.Ο. του ΚΠΕΔ, Μ. Σπανού Υπεύθ. Π.Ε. Α/θμιας Πειραιά, Θ. Αξυπόλητο, Ειδ. Σύμβ. του Δημάρχου Δραπετσώνας.

Σκοπός

Η διαρκώς αυξανόμενη βαρύτητα των λιμανιών, ως βασικού μέρους της μεταφορικής αλυσίδας, αλλά και ως αναπτυξιακού παράγοντα, μας προτρέπει στην ενεργοποίηση των μαθητών, των παράκτιων περιοχών να γνωρίσουν, να μελετήσουν και να εμβαθύνουν σε διάφορες παραμέτρους (τοπικά ζητήματα, προβλήματα, τρόπος

διαχείρισης, δραστηριότητες - οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές), που έχουν σχέση με το λιμάνι της περιοχής τους, Χθες, Σήμερα Αύριο.

Μέσω του δικτύου επιδιώκουμε να δημιουργήσουμε ένα πυρήνα, στον οποίο θα συμμετέχουν μαθητές, σχολική κοινότητα, τοπική κοινωνία, τοπικοί φορείς και εξωτερικοί επιστημονικοί συνεργάτες.

Επίσης επιδιώκεται η διασύνδεση των σχολείων οριζόντια και μη ιεραρχικά με κοινή βάση το δίκτυο Π.Ε. «ΤΑ ΛΙΜΑΝΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ» καθώς επίσης και η προσφορά υψηλής αποτελεσματικότητας και ποιότητας, απολαυστική, διαρκή και αξιολογημένη περιβαλλοντική εκπ/ση στους μαθητές.

Με τη συνεργασία, την ανταλλαγή γνώσεων, μεταξύ των σχολείων μελών του δικτύου και τη διαρκή επικοινωνία τους στοχεύουμε πέρα απ' τη δημιουργία σχέσης ομαδικής και συνεργατικής και στη διαρκή ανατροφοδότηση του προγράμματος

Στα περισσότερα λιμάνια της Ελλάδας συνυπάρχει το χθες με το σήμερα. Ο Ελληνικός πολιτισμός διακρίθηκε για τη διατήρηση της ισορροπίας και της αρμονίας ανάμεσα στον άνθρωπο και στο φυσικό ή δομημένο περιβάλλον του. Σήμερα δυστυχώς σε πολλές περιοχές και ειδικά στην παράκτια ζώνη, παρατηρούμε μια διαρκή ανατροπή αυτής της ισορροπίας, μια συνεχή διατάραξη της αρμονίας ανάμεσα στο φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον.

Οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες, όταν γίνονται αλόγιστα και με κύριο γνώμονα το ανθρώπινο συμφέρον αποβαίνουν συχνά αρνητικές.

Στην ανάδειξη αυτών των ζητημάτων αποσκοπούμε με τη δημιουργία του Εθνικού Θεματικού Δικτύου «Τα Λιμάνια της Ελλάδας».

Τα λιμάνια καθώς και οι πόλεις και τα χωριά που συνδέονται άμεσα με αυτά δε μπορούν παρά να εξελίσσονται στο πέρασμα των χρόνων προκειμένου να καλύπτουν τις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των κατοίκων.

Είναι όμως χρέος όλων μας, να διεκδικούμε και να συμβάλλουμε ενεργά σε μια καλύτερη ποιότητα ζωής, προστατεύοντας το περιβάλλον και δημιουργώντας ειρηνικές σχέσεις, τόσο ανάμεσα στους ανθρώπους, όσο και ανάμεσα στον άνθρωπο και τη φύση.

Επειδή όμως η προστασία του περιβάλλοντος δεν περιορίζεται στα όρια ενός κράτους έχουμε την πρόθεση να επεκτείνουμε το Εθνικό Δίκτυο σε Ευρωπαϊκό για μια πιο σφαιρική και ολοκληρωμένη άποψη.

Στόχοι

Χρησιμοποιώντας τα λιμάνια ως κίνητρο και εστία του ενδιαφέροντος και της μελέτης, **υποκινούνται** οι μαθητές να **δουλέψουν** διαθεματικά και πολυθεματικά. Να **μάθουν** το ρόλο, την αξία του λιμανιού στη διαμόρφωση των κοινωνικοοικονομικών συνιστωσών, να **γνωρίσουν** και **κατανοήσουν** την ανθρώπινη παρέμβαση, να **αναζητήσουν** ιστορικές πηγές, ν' **ανακαλύψουν**, να **διαπιστώσουν** τις αλλαγές, να **συγκρίνουν** και να **προτείνουν** νέους τρόπους δραστηριοποίησης, εκμετάλλευσης, νέες εναλλακτικές λύσεις των προβλημάτων, να **δημοσιοποιήσουν** για να **ευαισθητοποιήσουν** και να **αφυπνίσουν** συνειδήσεις φορέων και τοπικής κοινωνίας. Τέλος ν' **αναλάβουν δράση**, που θα οδηγήσει στη βιώσιμη ανάπτυξη του κάθε λιμανιού.

Στο πλαίσιο της **υλοποίησης του σκοπού και των στόχων**, το ΚΠΕΔ

- **παρέχει** βιβλίο στα μέλη του δικτύου, με τις κατευθυντήριες γραμμές για την πορεία της μελέτης, με φύλλα εργασίας, τα οποία βοηθούν στην έρευνα όλων των παραμέτρων, που έχουν σχέση με το λιμάνι καθώς και άλλο παιδαγωγικό συμπληρωματικό υλικό.

- **εκπονεί και παρουσιάζει** ημερήσιο πρόγραμμα 5ωρης διάρκειας «ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ» Χθες – Σήμερα
- **Υποβοηθά, συνεργάζεται και υποστηρίζει** τα σχολεία με μεθοδευμένη, επιστημονική και παιδαγωγική στήριξη της δουλειάς τους, ώστε το αποτέλεσμα να είναι απόρροια αφ' ενός επιστημονικής εγκυρότητας των απόψεων και αφετέρου των ιδιαίτερων παιδαγωγικών χαρακτηριστικών της ανανεωτικής εκπ/κής διαδικασίας της Π.Ε.
- **Διοργανώνει** συνέδρια, σεμινάρια, ημερίδες για επιμόρφωση εκπ/κών.
- Προσπαθεί ώστε το δίκτυο να γίνει αρκετά ισχυρό και αξιόπιστο προκειμένου να συμμετέχει σε μεγαλύτερα ευρύτερα δίκτυα και να επεκταθεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Στο τέλος θα εκδώσει βιβλίο, που θα περιέχει όλες τις μελέτες των μελών του δικτύου.

Από το πρώτο χρόνο λειτουργίας **διαπιστώσαμε** ότι υπήρξε **έντονο ενδιαφέρον** συνεργασίας των ΚΠΕ, των Δ/σεων και των σχολείων. Υπήρξαν πολύ θετικά σχόλια τόσο για την επιλογή του θέματος, όσο για τις εκδόσεις και το εκπονούμενο πρόγραμμα του ΚΠΕΔ. Το ενδιαφέρον επεκτείνεται με αιτήσεις για νέες συμμετοχές.

Προβληματισμοί

- Με ποιους τρόπους υποκίνησης και ενδυνάμωσης θα μπορέσουμε να οδηγήσουμε τα μέλη σε αντικειμενικά αποτελέσματα;
- Πώς μπορεί να γίνει πιο εύκολη ουσιαστική και εποικοδομητική η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των μελών, μεταξύ των μελών και των φορέων;
- Βοηθούν οι τοπικές δράσεις στο πλαίσιο του δικτύου;
- Ποιοι τρόποι θεωρούνται καταλληλότεροι για να αφυπνιστεί και να επηρεαστεί η τοπική κοινωνία;
- Ποιος τρόπος θεωρείται καλύτερος για την παρουσίαση των εργασιών;

Βιβλιογραφία

1. Βασιλικιώτη Γ., Η ΧΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΚΔ. UNIVERSITY PRESS, 1989.
2. Castro, Huber, ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑ, ΕΚΔ. UNIVERSITY PRESS, 1999.
3. Hickman - Roberts – Larson, ΖΩΟΛΟΓΙΑ, ΕΚΔ. ΙΩΝ, 2002.
4. Καύκουλας Α., ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΡΥΠΑΝΣΗΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠ. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, 2001.
5. Λυκάκη Ι., ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ, ΠΑΝΕΠ. ΠΑΤΡΩΝ, 1992.
6. Loyd P., ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ, ΕΚΔ. ΠΑΤΑΚΗ, 1990.
7. Miller, ΒΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΕΚΔ. ΙΩΝ, 1999.
8. Μοδινός Μ., Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ, ΕΚΔ. ΤΡΟΧΑΛΙΑ, 1995.
9. Παπουτσογλου Ε., ΤΟ ΥΔΑΤΙΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ, ΕΚΔ. ΚΑΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ, 1981.
10. Segar, ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΩΚΕΑΝΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΚΔ. ΙΩΝ, 2002.
11. Tracqui, Robin, Claro, ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ, ΕΚΔ. ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ, 1992.
12. Φυτιάνου Κ., Η ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΩΝ, ΕΚΔ. UNIVERSITY PRESS, 1996.
13. Χρήστου Χ., ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΑΘΗΝΑ 1987.